

Abatement	Obniżenie
	Redukcja stopnia albo intensywności emisji lub innych zanieczyszczeń.
Absorption	Absorpcja
	Chemiczne lub fizyczne związanie molekuł w masie substancji stałej albo cieczy, dające roztwór albo związek.
Acid gas	Gaz kwaśny
	Wszelka mieszanina gazów tworząca kwas po rozpuszczeniu w wodzie (zwykle H ₂ S + CO ₂ z gazu zakwaszonego).
Adsorption	Adsorpcja
	Wiązanie molekuł na powierzchni substancji stałej lub cieczy.
Anthracite	Antracyt
	Węgiel o największej zawartości czystej substancji węglowej (największy stopień uwęglenia).
Anticline	Antyklina
	Sfałdowane warstwy geologiczne, wypukłe ku górze.
Aquifer	Poziom wodonośny
	Struktura geologiczna zawierająca wodę, o znaczącej przepuszczalności umożliwiającej jej przepływ; ograniczona uszczelnieniem.
Basalt	Bazalt
	Typ skały magmowej, zwykle pochodzenia wulkanicznego.
Biomass	Biomasa
	Materia wytworzona aktualnie przez biosferę.
Biomass-based CCS	CCS oparte na biomase
	Wychwytywanie i składowanie CO ₂ napędzane biomasą.
Bituminous coal	Węgiel kamienny
	Pośredni rodzaj węgla pomiędzy skrajnościami torfu i antracytu (bliższy antracytowi).
Cap rock	Czapa
	Skały o bardzo niskiej przepuszczalności, tworzące uszczelnienie w nadkładzie, zapobiegające migracji <small>ku górze</small> .
Capture efficiency	Sprawność wychwytu
	Procent CO ₂ oddzielonego ze strumienia spalin źródła emisji.
Carbon credit	Kredyt CO₂ (uprawnienia do emisji)
	Instrument wymiany i transferu, umożliwiający odniesienie korzyści finansowych z redukcji emisji.
Carbon trading	Handel (emisjami) CO₂
	Mechanizm rynkowy umożliwiający podmiotom o nadmiernych emisjach zakup uprawnień do emisji od innych.
Carbonate	Węglany
	Naturalne minerały składające się z rozmaitych anionów związanych z kationem CO ₃ (np. kalcyt, dolomit, syderyt).
Carbonate neutralization	Karbonatyzacja
	Metoda składowania CO ₂ w oceanie oparta na reakcji ze skałami węglanowymi (wapienie) tworzącej aniony wodorowęglanowe i rozpuszczalne kationy.
Casing	Rury okładzinowe
	Rury umieszczone w otworze po odwierceniu, dla jego stabilizacji (obudowa).
CBM	MPW
Coalbed methane	Metan pokładów węgla
CCS	CCS
Carbon Capture and Storage	Wychwytywanie i składowanie CO ₂

CDM	CDM
Clean Development Mechanism	Mechanizm czystego rozwoju Protokołu z Kioto pomagający krajom nie ujętym w Aneksie I przyczynić do osiągnięcia celów Protokołu, a krajom z Aneksu I wypełnić ich zobowiązania.
Certification	Certyfikacja
	W kontekście handlu emisjami, certyfikacja oznacza potwierdzenie osiągnięcia określonych redukcji emisji w danym okresie czasu.
Chemical looping combustion	Spalanie chemiczne (w pętli)
	Proces, w którym spalanie węglowodorów rozdzielane jest na osobne reakcje utleniania i redukcji, wykorzystując tlenki metali jako nośniki tlenu pomiędzy dwoma reaktorami.
Class "x" well	Otwór klasy „x”
	Klasa otworów wykorzystywanych dla zatłaczania płynów do górotworu.
Coal seam	Pokład węgla
	Warstwa węgla na tyle gruba aby można było ją eksploatować.
CO2 avoided	CO2 niewychwycony
	Różnica pomiędzy wychwyconym, przetransportowanym i/lub składowanym CO ₂ , a ilością produkowaną przez system bez wychwytywania.
CO2 capture	Wychwytywanie CO2
	Wychwytywanie służy do redukcji emisji CO ₂ z zakładów przemysłowych. Wychwytuje się tylko część CO ₂ zawartego w strumieniu gazów spalinowych.
CO2 equivalent	Równoważnik CO2
	Miara stosowana do porównywania emisji różnych gazów cieplarnianych oparta na ich potencjale globalnego ocieplenia.
Co-firing	Współspalanie
	Jednoczesne użycie więcej niż jednego paliwa w elektrowni lub procesie przemysłowym.
CO2 fixation	Związanie CO2
	Unieruchomienie CO ₂ poprzez reakcję z inną substancją, tworzącą trwały związek.
CO2 sequestration	Sekwestracja CO2
	Oddzielenie CO ₂ od strumienia emisji przemysłowych drogą reakcji chemicznych, a następnie jego transport i składowanie.
CO2 sink	Pochłaniacz CO2
	Miejsce naturalnej absorpcji CO ₂ z atmosfery, zwykle w gruntach, lasach lub oceanach. Termin stosowany także do geologicznego składowania.
CO2 source	Źródło CO2
	Wszelki proces, działalność albo mechanizm, który uwalnia gaz cieplarniany, aerozol albo prekursor do atmosfery.
CO2 storage	Składowanie CO2
	Bezpieczne składowanie CO ₂ zamiast jego uwalniania do atmosfery przewidziane jest na setki i tysiące lat. Kolektory odpowiednie do składowania istnieją pod powierzchnią Ziemi i w oceanach. Składowanie w oceanach raczej nie jest zalecane. Składowanie pod powierzchnią Ziemi ma miejsce od wielu lat w związku z zatłaczaniem CO ₂ do złóż ropy celem wspomaganie wydobycia. Istnieje szereg formacji geologicznych, potencjalnie odpowiednich do składowania wychwytywanego CO ₂ , w tym szczypane i nieeksploatowane złoża ropy i gazu, głębokie solankowe poziomy wodonośne i głębokie nieeksploatowane pokłady węgla.
Completion of a well	Udostępnienie otworu
	Zacementowanie i perforacja obudowy celem udostępnienia złoża.
Continental shelf	Szelf kontynentalny
	Przedłużenie kontynentu pod oceanem.
D, Darcy	D, Darcy
	Jednostka przepuszczalności (nie SI), oznaczana D, 1D w przybliżeniu = 1µm ² .
Deep saline aquifer	Głęboki solankowy poziom wodonośny
	Głęboko położona formacja geologiczna zawierająca utwory przepuszczalne, w których występuje solanka.

Deep sea	Głębokie morze
	Morze o głębokości większej niż 1000 metrów.
Default emissions factor	Domyślny współczynnik emisji
	Szacunkowy współczynnik emisji, który może być stosowany gdy brak jest dokładnych albo pomierzonych wartości współczynnika emisji.
Demonstration phase	Faza demonstracyjna
	Wdrożenie technologii, która jeszcze nie jest ekonomicznie opłacalna w pełnej skali, w projekcie pilotowym albo w małej skali.
Dense fluid	Płyn gęsty
	Gaz skompresowany do gęstości bliskiej gęstości cieczy.
Depleted field	Szczerpane złożo
	Złożo węglowodorów, w którym po eksploatacji nie ma już zasobów bilansowych.
Diagenesis	Diageneza
	Procesy, które powodują przekształcenie osadów w skały osadowe, na niewielkich głębokościach, w warunkach niewysokich temperatur i ciśnień.
Discordant sequence	Sekwencja dyskordantna
	Sekwencja warstw skalnych wyraźnie różniąca się warstw zalegających powyżej i poniżej.
Dolomite	Dolomit
	Osadowa skała węglanowa bogata w magnez (CaMgCO ₃).
Drill cuttings	Zwierziny
	Kawałki skał powstałe wskutek cięcia i kruszenia przez świder na dnie otworu.
Drive	Przypływ
	Przepływ płynu wywołany w formacjach geologicznych przez różnice ciśnień spowodowane działaniami w otworze.
Dry ice	Suchy lód
	Stały dwutlenek węgla.
ECBMR	ECBMR
Enhanced coal bed methane recovery	Wykorzystanie CO ₂ do wspomagania wydobycia metanu obecnego w nieeksploatowa(n)ych pokładach węgla dzięki preferencyjnej absorpcji CO ₂ przez węgiel.
EGR	EGR
Enhanced gas recovery	Wydobycie gazu w dodatkowych ilościach, ponad naturalną produkcję, przez zatłaczanie płynów oraz innymi środkami.
Emission factor	Współczynnik emisji
	Znormalizowana miara emisji gazów cieplarnianych odniesiona do działalności, tzn. ilość ton GHG emitowanych na tonę zużytego paliwa.
Emissions credit	Uprawnienie do emisji
	Upoważnia posiadacza do emisji określonej ilości gazów cieplarnianych.
Emissions trading	Handel emisjami
	System handlowy umożliwiający sprzedaż i zakup pozwoleń na uwalnianie określonych ilości (ton) zanieczyszczeń.
Entrained flow	Przepływ strumieniowy
	Przepływ, w którym ciało stałe lub ciecz jest transportowane w formie drobnych cząstek, silnie rozcieńczonych, przez gaz o dużej prędkości.
Entrainment gas	Gaz strumieniowy
	Gaz wykorzystywany w przepływie strumieniowym.
EOR	EOR
Enhanced oil recovery	Wydobycie ropy w dodatkowych ilościach, ponad naturalną produkcję poprzez zatłaczanie płynów i innymi środkami.
Exothermic	Egzotermiczny
	Odnoszący się do reakcji chemicznej, która uwalnia ciepło, jak spalanie.

Ex-situ mineralization	Mineralizacja ex-situ
	Proces gdzie wydobywa się minerały i przesyła do zakładu przemysłowego, w którym poddawane są reakcji z dwutlenkiem węgla i przetwarzane.
Fault	Uskok
	W geologii naturalne pęknięcie skały, gdzie jedna strona przesuwa się względem drugiej.
Fault reactivation	Reaktywacja uskoku
	Tendencja uskoku do wznowienia aktywności, tzn. występowania nowych przesunięć.
FBC	FBC
Fluidized bed combustion	Spalanie w kotłach fluidalnych (w elektrociepłowni).
FGD	FGD
Flue gas desulphurization	Odsiarczanie (gazów) strumienia spalin w elektrowniach.
Fischer-Tropsch	Fischer-Tropsch
	Proces transformacji mieszaniny gazów CO i H ₂ w ciekłe węglowodory i wodę.
Flue gas	Gaz spalinowy
	Gazy, które są zwykle emitowane do atmosfery, powstałe ze spalania paliwa,.
Folding	Fałdowanie
	W geologii zginanie warstw skalnych w stosunku do płaszczyzny, w której powstały.
Formation	Formacja
	Warstwa skał o odpowiednim zasięgu i odrębnej charakterystyce, pozwalająca geologom na jej kartowanie, opis i nazwanie.
Formation water	Woda formacyjna
	Woda występująca naturalnie w przestrzeniach porowych formacji skalnych.
Fracture	Przełam (spękanie)
	Pęknięcie skały, przy którym nie występują znaczące przesunięcia.
Fugitive emission	Emisja lotna
	Uwalnianie gazów lub par przy działalności człowieka, jak np. przetwarzanie lub transport gazu i ropy naftowej.
Gasification	Gazyfikacja
	Proces przetwarzania paliwa stałego, zawierającego węgiel, przez reakcję z powietrzem lub tlenem i parą, na paliwo gazowe zawierające węgiel i wodór.
Geochemical trapping	Wiązanie geochemiczne
	Zatrzymywanie zatłoczonego CO ₂ przez reakcje geochemiczne.
Geological setting	Warunki geologiczne
	Środowisko geologiczne w danym miejscu.
Geological structure	Struktura geologiczna
	Forma geologiczna utworzona przez deformację skorupy ziemskiej, jak fałd albo uskok; w skale przez spękanie; albo w ogólności układ przestrzenny warstw skalnych.
Geological time	Czas geologiczny
	Czas w jakim zachodzą procesy geologiczne.
Geological Sequestration of CO₂	Geologiczna sekwestracja CO₂
	Bezpieczne gromadzenie emisji CO ₂ w perspektywie długoterminowej.
Geosphere	Geosfera
	Ziemia: jej skały, minerały i wody.
Geothermal	Ciepło geotermalne
	Ciepło płynące z głębi Ziemi.
GHG	GHG
Greenhouse gases	Gazy cieplarniane: dwutlenek węgla CO ₂ , metan CH ₄ , podtlenek azotu N ₂ O, freony, halony, para wodna

Hazardous and non-hazardous waste	Odpady niebezpieczne i inne
	Potencjalnie szkodliwe i nieszkodliwe substancje uwalniane lub zrzucane do środowiska.
Hazardous waste directive	Dyrektywa o odpadach niebezpiecznych
	Obowiązująca dyrektywa unijna regulująca definicje klas odpadów i gospodarkę odpadami (poszczególnych klas).
HHV	HHV
Higher heating value	Wartość energetyczna brutto – energia uwolniona przez spalenie paliwa, obejmująca utajone ciepło wody (zamiana w parę).
Hydrate	Hydrat
	Minerał z wodą związaną w sieci krystalicznej - stały związek krystaliczny podobny do lodu lub śniegu, powstały przez reakcję wody i CO ₂ , CH ₄ lub podobnych gazów.
Hydrodynamic trap	Pułapka hydrodynamiczna
	Struktura geologiczna, w której płyny uwięzione są dzięki niskim porowatościom skał otaczających.
Hydrogeology	Hydrogeologia
	Nauka o wodach pod powierzchnią Ziemi, na powierzchni i w atmosferze. Starsza definicja ogranicza ją do wód pod powierzchnią.
IEA GHG	IEA GHG
International Energy Agency – Greenhouse Gas R&D Program	Program B&R Gazów Ciepłarnianych Międzynarodowej Agencji Energii.
IGCC	IGCC
Integrated gasification combined cycle	Zintegrowane zgazowanie paliwa w bloku gazowo-parowym - produkcja energii, w której węglowodory albo węgiel są zgazowywane a gaz jest wykorzystywany jako paliwo do napędzania turbiny gazowej i parowej.
Igneous rocks	Skały magmowe
	Skały powstałe gdy stopiona skała (magma) ochłodziła się i zestaliła (skryzalizowała).
Immature sedimentary basin	Niedojrzały basen sedymentacyjny
	Gdzie procesy prowadzące do tworzenia złóż ropy i gazu rozpoczęły się, ale nie są kompletne.
Injection	Zatłaczanie
	Proces wykorzystujący ciśnienie wymuszające ruch cieczy lub gazów w otworach ku dołowi.
Injection well	Otwór zatłaczający
	Otwór, do którego raczej zatłacza się płyny, a nie prowadzi wydobywania.
In-situ mineralization	Mineralizacja in-situ
	Proces, w którym minerały nie są wydobywane: zatłacza się dwutlenek węgla do formacji krzemianowej, gdzie dwutlenek węgla reaguje z minerałami, tworząc węglany i krzemionkę.
IPCC	IPCC
Intergovernmental Panel on Climate Change	Międzyrządowy Panel ds. Zmian Klimatu
JI	JI
Joint Implementation	Projekty Wspólnych Wdrożeń – zgodnie z Protokołem Kioto umożliwiają Stronie o określonym pułapie emisji gazów cieplarnianych utrzymanie uprawnień od innych Stron (państw) Aneksu I.
Kyoto Protocol	Protokół Kioto
	Protokół do Konwencji Ramowej Narodów Zjednoczonych ds Zmian Klimatu – przyjęty w Kioto 11 grudnia 1997.
Leakage	Wyciek
	Oдноśnie składowania CO ₂ : ucieczka zatłoczonego płynu ze składowiska. W handlu emisjami: zmiana emisji antropogenicznych przez źródła albo pochłanianie zachodzące poza granicami projektu.
Lignite/sub-bituminous coal	Węgiel brunatny
	Młody węgiel o niskim stopniu uwęglania, o stosunkowo wysokiej zawartości wodoru i tlenu.
Limestone	Wapień
	Skała osadowa składająca się głównie z kalcytu (węglanu wapnia), zwykle utworzona ze skorupki martwych organizmów.

LNG	LNG
Liquefied natural gas	Skroplony gaz ziemny
Lithofacies	Litofacje
	Boczne wydzielenia warstwy skalnej albo jednostki stratygraficznej, różniące się od reszty warstwy skalnej składem.
Lithology	Litologia
	Nauka o naturze i składzie skał.
Lithosphere	Litosfera
	Zewnętrzna warstwa Ziemi utworzona ze skał stałych, obejmująca skorupę i najwyższy płaszcz, o miąższości do 100 km.
Log	Profilowanie otworowe
	Zapis własności skał i płynów z głębokością w otworze wiertniczym.
Maturation	Dojrzewanie
	Proces geologiczny polegający na zmianach w czasie, np. zmiana torfu w lignit, potem w węgiel kamienny, a w końcu w antracyt.
Mature sedimentary basin	Dojrzały basen sedymentacyjny
	Gdzie procesy prowadzące do tworzenia złóż ropy i gazu rozpoczęły się i doprowadziły do powstania złóż.
Membrane	Membrana
	Arkusz lub blok materiału, który selektywnie oddziela składniki mieszaniny płynów.
Metamorphic rock	Skała metamorficzna
	Skała zmieniona przez ciepło (temperaturę) albo ciśnienie.
Microseismicity	Mikrosejsmiczność
	Wstrząsy sejsmiczne w małej skali.
Migration	Migracja
	Pionowy lub poziomy ruch płynów w górotworze (w skałach zbiornikowych).
Mitigation	Ograniczenie
	Proces ograniczania wpływu dowolnego defektu.
Monitoring	Monitoring
	Proces pomiaru ilości składowanego dwutlenku węgla i jego lokalizacji.
Mudstone	Mułowiec
	Drobnoziarnista skała osadowa utworzona z mułu.
MWh	MWh
Megawatt-hour	Megawato-godzina
National Greenhouse Gas Inventory	Krajowa Inwentaryzacja Emisji Gazów Cieplarnianych
	Inwentaryzacja emisji antropogenicznych według źródeł oraz pochłaniania dla gazów cieplarnianych opracowana przez stronę UNFCCC.
Natural Reservoir	Naturalny kolektor (skała zbiornikowa)
	Wgłębna formacja skalna o porowatości i przepuszczalności odpowiedniej do przechowywania i przenoszenia płynów.
Natural underground trap	Naturalna pułapka (podziemna)
	Struktura geologiczna, w której płyny są zatrzymywane przez procesy naturalne.
NGCC	NGCC
Natural gas combined cycle	Proces stosowany w elektrowni opalanej gazem ziemnym, z turbinami gazowymi i parowymi.
Observation well	Otwór obserwacyjny
	Otwór odwiercony celem obserwowania warunków panujących w górotworze.
Outcrop	Odsłonięcie
	Obszar, w którym warstwa geologiczna odsłania się na powierzchni Ziemi.

Overpressure	Nadciśnienie
	Ciśnienie wytworzone w kolektorze, które przekracza ciśnienie właściwe dla głębokości występowania kolektora.
Oxidation	Oksydacja (utlenienie)
	Utrata jednego lub więcej elektronów przez atom, molekułę lub jon.
Oxyfuel combustion	Spalanie tlenowo-paliwowe
	Spalanie paliwa w czystym tlenie albo mieszaninie tlenu, wody i dwutlenku węgla.
Packer	Paker
	Urządzenie do uszczelniania wycinka albo części otworu.
Partial oxidation	Częściowe utlenianie
	Utlenianie paliwa zawierającego węgiel w warunkach, w których wytwarzane są znaczne ilości CO i wodoru.
Permeability	Przepuszczalność
	Zdolność do przepływu lub przenoszenia płynów przez porowate ciało stałe (skałę).
Point source	Źródło punktowe
	Źródło emisji ograniczone do pojedynczej lokalizacji o niewielkim obszarze.
Pore space	Przestrzeń porowa
	Przestrzeń pomiędzy ziarnami skały, która może zawierać płyny.
Porosity	Porowatość
	Miara ilości przestrzeni porowej w skałach.
Post-combustion capture	Wychwytywanie po spalaniu
	Wychwytywanie dwutlenku węgla po spalaniu.
Pre-combustion capture	Wychwytywanie przed spalaniem
	Wychwytywanie CO ₂ po przetworzeniu paliwa, przed jego spalaniem.
Producing oil/gas well	Otwór (eksploatacyjny) ropny/gazowy
	Otwór, którym wydobywa się ropę/gaz ze złoża. Otwór eksploatacyjny – w przeciwieństwie do otworu zatłaczającego, serwisowego, zakorkowanego lub zlikwidowanego.
Reduction commitment	Zobowiązanie do redukcji (emisji)
	Zobowiązanie Strony Protokołu Kioto odnośnie przestrzegania określonego limitu emisji.
Renewables	Odnawialne źródła energii
	Źródła energii, które są z natury odnawialne, jak energia słoneczna, wodna, wiatrowa, biomasy, itd.
Reserves	Zasoby wydobywalne
	Zasoby, dla których wydobycie wartościowych minerałów lub węglowodorów jest generalnie ekonomicznie opłacalne.
Residual saturation	Nasylenie resztkowe
	Część zatłoczonego CO ₂ uwięziona w przestrzeniach porowych przez siły kapilarne.
Resource	Zasoby geologiczne
	Potencjalnie użyteczne ilości (objętości) minerałów lub węglowodorów.
Risk assessment	Szacowanie ryzyka
	Część systemu zarządzania ryzykiem.
Saline formation	Formacja solankowa
	Osady albo skała zawierająca słonawą wodę lub solankę.
Saline groundwater	Zasolona woda gruntowa
	Woda gruntowa, w której jest rozpuszczona sól.
Sandstone	Piaskowiec
	Piasek, który przekształcił się w skałę wskutek procesów geologicznych.

Scenario	Scenariusz
	Wiarygodny opis przyszłości oparty na wewnętrznie spójnym zestawie założeń odnośnie kluczowych zależności i mechanizmów (scenariusz nie jest prognozą ani przepowiednią)
Seabed	Strefa przydenna
	Granica pomiędzy swobodną wodą morską a dnem morza.
Seal	Uszczelnienie
	Nieprzepuszczalne skały, które tworzą barierę ponad i wokół kolektora tak że płyny są w nim uwięzione.
Secondary recovery	Wydobycie wtórne
	Wydobycie ropy sztucznymi środkami, po wyczerpaniu naturalnych mechanizmów produkcji jak nadciśnienie.
Sedimentary basin	Basen sedymentacyjny
	Ogólne określenie dużego obszaru o znacznej miąższości skał osadowych. Basen sedymentacyjny to struktura geologiczna o wyjątkowej sekwencji skał, niepodobnej do występującej poza basenem.
Seismic profile	Profil (przekrój) sejsmiczny
	Dwuwymiarowy obraz sejsmiczny budowy geologicznej pod powierzchnią Ziemi.
Seismic technique	Sejsmika
	Pomiar własności skał scharakteryzowanych przez prędkości fal dźwiękowych wytworzonych sztucznie lub w sposób naturalny.
Seismicity	Sejsmiczność
	Epizodyczne występowanie naturalnych trzęsień Ziemi.
Selexol	Selexol
	Komersyjny proces absorpcji fizycznej, polegający na usuwaniu CO ₂ przy pomocy glikolu i eteru dimetylowego.
Shale	Iłowiec
	Ił, który zmienił się w skałę wskutek procesów geologicznych (dalsza kompakcja daje łupek ilasty).
Shift convertor	Konwertor przesunięcia
	Reaktor, gdzie ma miejsce reakcja przesunięcia, CO + H ₂ O = CO ₂ + H ₂ .
SMR	SMR
Steam methane reforming	Reforming parowy metanu – proces katalityczny, w którym metan reaguje z parą wodną tworząc mieszaninę H ₂ , CO i CO ₂ .
SNG	SNG
Synthetic natural gas	Gaz o wysokiej zawartości metanu wytwarzany z węgla lub węglowodorów ciężkich.
Soil gas	Powietrze glebowe
	Gaz zawarty w przestrzeniach pomiędzy ziarnami gleby (gruntu).
Solubility trapping	Wiązanie przez rozpuszczanie
	Proces, w którym płyny są zatrzymywane przez rozpuszczenie w naturalnie występujących cieczach.
Sour gas	Gaz zakwaszony
	Gaz ziemny zawierający znaczące ilości gazów kwaśnych jak H ₂ S i CO ₂ .
Spill point	Punkt wypływu
	Punkt w pułapce strukturalnej (najwyżej położony), gdzie mogą występować najlżejsze płyny.
SRES	SRES
Special Report on Emission Scenarios	Raport Specjalny Scenariuszy Emisji wykorzystany jako podstawa prognoz klimatu w Trzecim Raportcie Oceny (IPCC).
Stable geological formation	Stabilna formacja geologiczna
	Formacja, która nie została zaburzona w ostatnim czasie przez ruchy tektoniczne.
Storage	Składowanie
	Proces zatrzymywania wychwyconego CO ₂ , uniemożliwiający jego przedostawanie się do atmosfery.
Stratigraphic column	Kolumna stratygraficzna
	Kolumna prezentująca następstwo, litologię i wiek różnych warstw.

Stratigraphic trap	Pułapka stratygraficzna
	Uszczelniony zbiornik geologiczny zdolny zatrzymywać płyny, utworzony przez zmiany typu, struktury i facji skał.
Structural trap	Pułapka strukturalna
	Uszczelniony zbiornik geologiczny zdolny zatrzymywać płyny, utworzony przez fałdowanie i/lub zuskokowanie.
Structure contour map	Mapa strukturalna (konturowa)
	Konturowa mapa pokazująca (np.) wysokości stropu warstwy skalnej. Mapa strukturalna konturowa pokazuje fałdy, antykliny, kopuły i uskoki.
Sub-bituminous coal	Węgiel brunatny (nie lignit)
	Węgiel o stopniu uwęglenia pomiędzy lignitem a węglem kamiennym.
Sustainable development	Zrównoważony rozwój
	Zrównoważenie potrzeb ekologii, społeczeństwa i ekonomii.
Supercritical temperature and pressure	Temperatura i ciśnienie nadkrytyczne
	Punkt krytyczny o najwyższej temperaturze i ciśnieniu, w których substancja może występować jako para i ciecz w równowadze.
Synthesis gas (singas)	Gaz syntezy
	Mieszanka gazów o odpowiednich proporcjach CO i H ₂ – stosowana do syntezy związków organicznych i spalania.
Synfuel	Paliwo syntetyczne
	Zwykle ciekłe paliwo, otrzymane z przeróbki paliw kopalnych.
Tail gas	Gaz odpadowy
	Gaz pozostający pod koniec procesu (np. odsiarczania spalin).
Tectonically active area	Obszar aktywny tektonicznie
	Obszar Ziemi gdzie aktualnie występują deformacje powodujące zmiany strukturalne.
Tracer	Znacznik
	Związek chemiczny albo izotop wprowadzony w niewielkich ilościach dla śledzenia wzorców przepływu.
Trap	Pułapka
	Struktura geologiczna, która fizycznie zatrzymuje płyny (ropę i gaz) lżejsze od płynów w ich otoczeniu (woda), np. podniesienie strukturalne.
Unconformity	Niezgodność (stratygraficzna)
	Powierzchnia geologiczna rozdzielająca skały starsze od młodszych, prezentująca lukę w zapisie geologicznym.
UNFCCC	UNFCCC
United Nations Framework Convention on Climate Change	Konwencja Ramowa Narodów Zjednoczonych ds. Zmian Klimatu, przyjęta w Nowym Jorku 9.05.1992r.
Unminable	Nieeksploatowalny
	Zdecydowanie nieodpowiedni do wydobycia w obecnych lub przewidywalnych warunkach ekonomicznych.
Updip inclining	Nachylenie w górę struktury
	Nachylenie ku górze, zgodnie z przebiegiem warstwy.
Well	Otwór wiertniczy
	Otwór odwiercony w Ziemi dla wydobycia cieczy lub gazów lub dla zatłaczania płynów.
Well with multiple completions	Otwór z wieloma zakończeniami
	Odwier z wieloma rozgałęziającymi otworami, czego co najmniej jeden otwór będzie wykorzystywany.
Well-bore annulus	Przestrzeń przy ścianie otworu
	Przestrzeń pomiędzy: a) ścianą otworu a rurami, b) rurami a obudową, albo c) obudową a ścianą otworu.
Wellhead pressure	Ciśnienie głowicowe
	Ciśnienie w płynie na głowicy otworu, po zamknięciu otworu na pewien czas, zwykle 24 godziny.